

FRIDECZKY KATALIN

Gyilkos tó

Nem jó hóhérnak lenni. Hóhérnak lenni nem jó. Az ember eleinte vizolyog, aztán megszokja. Végül egyenesen keresi, hogy kit ölhetne meg. De valahogy mégsem jó. Kiég tőle az ember.

Vegyük például ezt a nőt. A nő boldogtalan. De még kapálózik. Evickél. Mint a hangyák, akiket vízbe öl. Mostanában hangyákat öldös. Ellepték a hangyák a lakást. Először a mosogató körül fedezte föl őket. Egy kiürült jégkrémes dobozt félig megtöltött vízzel és abba morzsolta a hangyákat, ha elkapta őket. Ideiglenes megoldás addig is, míg a hangyairtó kijön. A hangyairtó nem jön ki. *Egy* lakásért nem jön ki. Márpedig az egész házért ő nem fog fizetni! A közös képviselő azt tanácsolja, próbálja meg egyénileg megoldani. A hangyák ellepték a konyhaszekrényt is. Mindenütt hangyák futkosnak. A vízzel telt edény hamarosan megtelik evickélő, vízbefúlt és a doboz fenekére süllyedt hangyákkal. Némelyik kikapaszkodik a peremre, azokat visszalökdösi a vízbe. Ha nagyítóval nézné a hangyákat, látná, hogy arcuk van, hogy végtagjaik vannak, amin meghatározott útvonalon haladnak, céltudatosan, mint az emberek. Ha veszélyt éreznek, szétspriccelnek a fegyelmezett libasorból. Mint a katonák a mezőn, ha repülő hús el felettük. Nincs nagyítója. A minap látott az interneten egy kinagyított hangyafejet. Mint egy középkori maszkos japán harcos. Ha ő például levéltetű lenne, kifejezetten félne tőle. Ám hangyákat nem nézünk mikroszkópon át a konyhában. A konyhában főzünk és mosogatunk. A hangyák rosszkor vannak rossz helyen. A konyhaszekrényben semmi esetre sincs helye a hangyáknak. Ott edények vannak és tartós élelmiszerek, immár lezárt üvegekben és átgumizott zacskókban. A drogériában csalétket vesz és elhelyezi a hangyák útvonalában. Utóbb elolvassa a dobozon, hogy ez a mérge a fáraóhangyákra hatástalan. Nála éppen ez a bizonyos faj ütötte fel a fejét. A hangyák rá se hederítenek a csalétekre, aminek pedig az lenne a küldetése, hogy a fészekbe bejutván megmérgezze az ivadékokat. Ezek a hangyák elérhetetlen magasságban masíroznak vízszintesen, balról jobbra és jobbról balra, a kamraajtó sarka és a konyhaszekrény hátsó fala között. Útközben találkoznak. Egy pillanatra összedugják a fejüket. Nyilván megbeszélik, hogy a csalétek felé

nem érdemes menni, viszont a kredencben kockacukor van. A nő figyeli őket és létrát hoz. Felmászik és benedvesített ujjával amennyit csak tud, fölmorzsol, majd beleáztatja a kezét a gyilkos tóba. A maga részéről semmitől sem borzad jobban, mint a vízbefúlásos halál gondolatától. Nem haragszik ő a hangyákra. Az élőhelyükön sosem bántaná őket. Az erdőben kifejezetten tiszteli a hangyákat. Képes őket hosszan figyelni, ha bolyra bukkan. Egyszer a csillaghegyi strandon látta, amint a dombra fölvezető lépcsőn hosszú, fehér gyöngysor tekereg. Óvatosan kikerülte a hátukon tojásokat cipelő hangyák láncát. Még mások figyelmét is felhívta, hogy rájuk ne lépjenek véletlenül. A nő nem vérszomjas. Valaha tele volt gyengédséggel. De most boldogtalan. És ott is gyilkolja a hangyákat, ahol nem tudnak ártani neki. A fürdőszobában, ha fölbukkannak, azonnal a lefolyóba öblíti őket, pedig ott nincsenek veszélyben az élelmiszerek. Vagy ha a virágcserepek körül, az ablakpárkányon talál egyet-egyet, ott is lecsap rájuk és már küldi is őket a gyilkos tóba. A mezei poloskákat megkíméli. Azok nagyok. Nem bírná végignézni a haláltusájukat. Őket finoman a tenyerébe söpri és kihajítja az ablakon. A szenderekhez, sőt a cse-rebogarakhoz is kegyes. Azok nagyok. Viszolyogva bár, de tenyerébe zárja és kiröpteti őket az ablakon.

A hangyák kicsik. Mint egy porszem. Az ember a porszemet is kirázza, ha takarít. Rendnek kell lenni! A nő beszerzett egy hatásos hangyairtó sprayt, ami egy időre valóban eltüntette őket. Pár nyugalmas hónap után azonban újra felütötték a fejüket. Már nem masíroznak tömegével odavissza, fegyelmezett katonás sorban, meghatározott irányba. Csak egy-egy tétova felderítő bukkan fel a mosogató körül. A jégkrémes doboz előke-rül. Érdekesen elszíneződik a víz, ha már elég hangyátetem úszkál benne. Zöldes árnyalatot kap. Lehet, hogy ez már a vegyszeres generáció? Némelyiknek sikerül felkapaszkodnia a gyilkos tó peremére. Már iszkolná-nak, mikor a nő lecsap és visszapöcköli őket a vízbe. Eszébe jut Hunyadi László kivégzése. Háromszor csapott le rá a bárd, hiába. – Kegyelem, kegyelem! – könyörög a nép. De a király intó mozdulatára negyedszer is lecsap a bárd. Kegyelem nincs. Valaha érzékenyült volna a nő a halál tor-kából megmenekülőkh láttán és futni hagyta volna őket. Amióta boldogtalan, már nincs benne irgalom. Ha meglát egy hangyát, még beszél is hozzá: – aranyom, mit keresel te itt, eredj csak szépen a tóba! Azt mondja, *aranyom*. Kedveskedő hangon. Ahogy valaha a tanítványait szólította. Vagy a kedvesét. Most úton-útfélen mindenkinek ezt mondja. Beszél, de a szavaknak nincs értelmük és érzelmi töltésük. Jelentésüket veszttet hangzók halmazai csupán. Csoda, hogy egyáltalán emlékszik rá és fel tud

ja idézni ezt a szót, *aranyom*, amit a hangyáknak mond, mielőtt megöli őket. Pillantást sem vet a vergődőkre. Nem kíséri végig a halátusájukat. Félrenéz. Mert azért ő nem szadista, nem érez kéjt a szenvedés láttán. Csak boldogtalan. Valahol útközben kiesett a szíve. Talán egy tóba.

Kolozsvári Grandpierre Miklós: Hölyg a múltjával